

06.11.2024

Magnus Lagabøtes landslov
i Codex Hardenbergianus
Midten av 1300-tallet

Kong Magnus Lagabøtes landslov av 1274 er et storsverk i europeisk rettshistorie. Dette var den tredje riksdokumentet i Europa, og ble først avløst av Christian Vs norske lov i 1687. Landsloven omformet det norske samfunnet, etablerte lovgivning som styresystemet, ga de enkelte rettigheter og etablerte utgangspunktet for en norsk statsmakt.

Det er bevart 39 manuskript og over 50 manuskriptfragmenter av Landsloven. Codex Hardenbergianus er det vakreste av dem alle. Lovmanuskriptet ble skrevet i Bergen på norsk på midten av 1300-tallet, og har 6 dekorerte og illustrerte bokstaver (såkalte illuminasjoner) som forsterker essensen i teksten.

Codex Hardenbergianus er en sammenbinding av flere lovskatter. Landsloven er den største og viktigste, men inneholder også det som kalles rettelsette, senere lover, som utfyller eller erstatter regler i Landsloven, og erkebiskop Jon Ruden's kristenrett.

Den mest betydningsfulle av en etter Landsloven av 1274 er at vi fortsatt oss etter vedtatte lover, fremfor å la makt være avgjørende. Landsloven la grunnlaget for at vi som lever i landet i dag, anser oss rettet for med lov og rettigheter, ikke med makt og undertrykkelse.

Hackaton

7. november 2024

Nasjonalbiblioteket

Plan for dagen

- 09:30 : Dørene åpner, kaffe
- 09:45 : Introduksjon: Hva er Nasjonalbiblioteket og hvem er vi?
- 09:55 : Presentasjon av NBs digitale ressurser:
 - [dhlapi](#) / [pypi-pakke](#)
 - bildemateriale og multimodale embeddings
 - [ressurskatalogen](#)
 - [whisper](#) og andre språkmodeller
 - [nettbiblioteket](#) og deres [api](#)
- 10:45 : Gruppene samles og hackinga starter!
- 12:00 : Felles lunsj
- 12:30 : Hackinga fortsetter
- 15:30 : Avslutning: Hvordan gikk det? Gruppene presenterer (kort) det de har laget

Hva er nasjonalbiblioteket?

Nasjonalbiblioteket er en statlig virksomhet som har som oppgave å samle inn, registrere, bevare og gi tilgang til publisert materiale fra alle publiseringsplattformer, og som gjennom dette er en viktig kilde til kunnskap om Norge og norske forhold.

Kilde: [Kulturdepartementet](#)

Se også: [pliktavlevering](#)

NBs digitale samling

Materialtype	Andel	Størrelse
Video og fjernsyn	22%	2860 TB
Film	21%	2730 TB
Aviser	19%	2470 TB
Nettarkiv	16%	2080 TB
Radio og lyd	12%	1560 TB
Bøker	8%	1040 TB
Foto	2%	260 TB

Hva er språkbanken?

Språkbanken er en nasjonal infrastruktur for språkteknologi.

Vi tilbyr språkteknologiresurser rettet mot forskere, studenter og virksomheter som utvikler språkteknologiske produkter

<https://www.nb.no/sprakbanken/>

Hva er DH-laben?

Laboratorium for digital humaniora som skal assistere forskere og studenter i bruk av digitale verktøy og metoder i humanistisk forskning

<https://www.nb.no/forskning/digital-humaniora/>

<https://www.nb.no/dh-lab/>

Hvem er vi?

Ingerid

Lars

Marie

Tita

DHLAB api og python-pakke

<https://www.nb.no/dh-lab/digital-tekstanalyse/>

Bildesøkappen lar deg søke etter bilder i norske bøker fra før år 1900

<https://dh.nb.no/run/bildesok/>

Vi har laget et datasett med 363061 bilder fra 16711 norske bøker i det fri (før 1900)

```
from pathlib import Path

import pandas as pd
import numpy as np
from PIL import Image

# Load the metadata
metadata = pd.read_parquet("metadata.parquet")

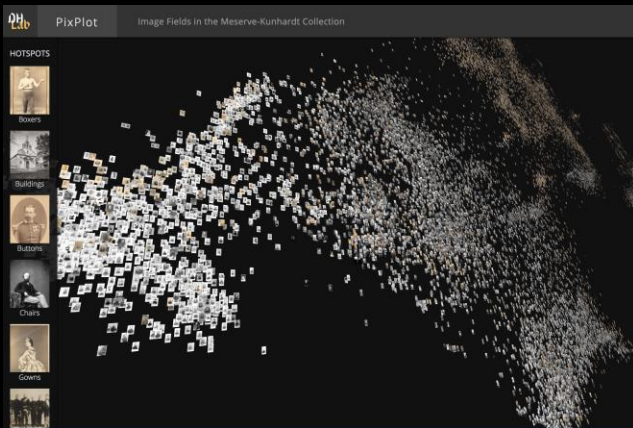
# Open the image for the first row
image_file = Path("images") / metadata["file_name"][0]
image = Image.open(image_file)

# Get SigLIP embedding matrix
embeddings = np.stack(metadata["SigLIP"].values)
```

Grundigere kodeeksempel her:
<https://github.com/sprakbanken/hackathon>

Ideer for videre arbeid

Lage kart med UMAP:

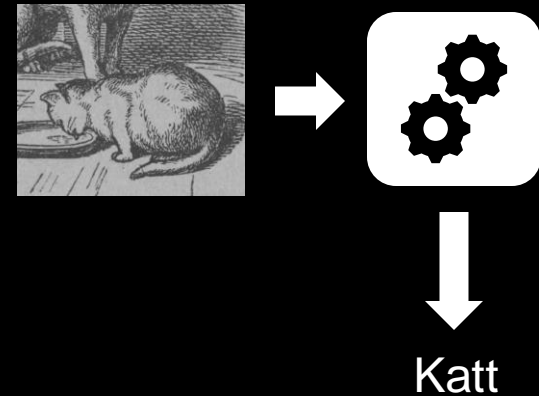
https://github.com/digitalmethodsinitiative/dmi_pix_plot

Bildemosaiikk:

<https://medium.com/@aarongrove/creating-image-mosaics-with-python-8e4c25dd9bf9>

Trene en bildeklassifikator

Ressurskatalogen

<https://www.nb.no/sprakbanken/ressurskatalog/>

Inneholder ressurser for norsk språkteknologi, deriblandt:

- Tekstdatasett ([Idiom](#), [Dependenstrebant](#), [Aviskorpus](#), [Bøker](#))
- Lyddatasett ([Pressekonferanser](#), [NB Samtale](#))
- Verktøy ([Grafem-til-fonem-modeller](#))
- Paralleldata ([nynorsk-bokmål](#), [nno-eng + nob-eng](#))

Språkmodeller

- [Whisper](#) (tale-til-tekst)
- [BERT](#) (token-embeddings)
- [sBERT](#) (setning-embeddings)
- [GPT-J](#) (generativ språkmodell)

Nettbiblioteket

<https://www.nb.no/search>

<https://api.nb.no/>

[Kva er URN?](#)

https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2011112808008